

начин се изпълнява условието за обратимост на задачата, защото се получават едни и същи ефекти по абсолютна стойност, но с обратни алгебрични знаци. С другите известни схеми на адитивния индексен анализ не се изпълнява това важно условие (Къналиев, 2003).

Последният, четвърти, случай на фиг. 1 е обратен на втория, защото има отрицателен коефициентен (неструктурен) ефект от намалението на отрасловата производителност и положителен структурен ефект от увеличението на относителния дял на заетите. Подобно на втория случай и тук, при четвъртия, се вижда ясно на фиг. 1, че двата ефекта са реални величини и няма никакъв съвместен резултат, защото промените на отрасловата производителност и на относителния дял на заетите са разнопосочни величини. Графично първият ефект е коефициентно (неструктурно) намаление, което е представено на фигурата чрез правоъгълник с отрицателен знак. Неговата площ се изчислява по формулата:

$$\Delta p_{p4} = (p_{41} - p_{40})f'_{40} = (2 - 3)1.25 = -1.25 \text{ см}^2.$$

Вторият ефект представлява структурен прираст и се представя също чрез правоъгълник на фигурата, площта на който се определя по формулата:

$$\Delta p_{f4} = (f'_{41} - f'_{40})p_{41} = (2.00 - 1.25)2 = 1.50 \text{ см}^2.$$

Ако се пресметне съвместен резултат, се получава нереална (несъществуваща) величина през отчетната година $(f'_{41} - f'_{40})(p_{41} - p_{40}) = (2 - 1.25)(2 - 3) = -0.75 \text{ см}^2$. От друга страна, ако се използват съответните условни ефекти, се получава същият краен резултат за отрасъла, което означава, че подобно на предходните случаи те са верни само формално-математически.

Съответните левови еквиваленти на горните ефекти са:

$$\Delta p_{p4} = (p_{41} - p_{40})f_{40} = (2 - 3)0.125 = -0.125 \text{ хил. лв. и}$$

$$\Delta p_{f4} = (f_{41} - f_{40})p_{41} = (0.200 - 0.125)2 = 0.150 \text{ хил. лв.}$$

Общата промяна на четвъртия компонент е сумата на двата реални ефекта, или

$$\Delta p_4 = \Delta p_{p4} + \Delta p_{f4} = -0.125 + 0.150 = 0.025 \text{ хил. лв.}$$

Тя изразява приносът на четвъртия отрасъл в изменението на средната производителност на труда $\Delta \bar{p}$, защото

$$p_{41}f_{41} - p_{40}f_{40} = 0.400 - 0.375 = 0.025 \text{ хил. лв. (табл. 1).}$$

На фиг. 1 се вижда, че нетното коефициентно намаление Δp_{p4} е реална величина само ако се определя чрез базисния относителен дял на заетите f_{40} .